

İÇİNDEKİLER

1.

BASAMAK

Felsefeyi Tanıma, Felsefi Düşünme ve Felsefe Yapma

8

2.

BASAMAK

Felsefenin Ortaya Çıkışını Hazırlayan Düşünce Ortamı, Akla Dayalı Felsefenin Başlaması ve Felsefe Tarihi

16

3.

BASAMAK

1. Bölüm: MÖ 6. Yüzyıl - MS 2. Yüzyıl Felsefesinin Karakteristik Özellikleri ve Doğa Felsefesi

24

2. Bölüm: MÖ 6. Yüzyıl - MS 2. Yüzyıl Felsefesindeki Örnek Düşünce ve Argümanların Felsefi Açıdan Değerlendirmesi

30

4.

BASAMAK

1. Bölüm: MÖ 6. Yüzyıl - MS 5. Yüzyıl Felsefesinin Karakteristik Özellikleri, İnsan Felsefesi, Sofistler ve Sokrates

52

2. Bölüm: MÖ 6. Yüzyıl - MS 2. Yüzyıl Grek Felsefesinin Sistematik Döneminde Yer Alan Örnek Düşünce ve Argümanların Felsefi Açıdan Değerlendirilmesi

56

5.

BASAMAK

MS 2. Yüzyıl - MS 15. Yüzyıl Felsefesini Hazırlayan Düşünce Ortamı, Örnek Düşünce ve Argümanların Felsefi Açıdan Değerlendirilmesi

66

6.

BASAMAK

1. Bölüm: 15. Yüzyıl - 17. Yüzyıl Felsefesini Hazırlayan Düşünsel Ortam ve 15. Yüzyıl - 17. Yüzyıl Felsefesinin Karakteristik Özellikleri

90

2. Bölüm: 15. Yüzyıl Felsefesinin Temel Özellikleri ve Dönem Filozoflarının Felsefi Görüşleri

94

7.

BASAMAK

1. Bölüm: 18. Yüzyıl - 19. Yüzyıl Felsefesini Hazırlayan Düşünce Ortamı ve Karakteristik Özellikleri

118

2. Bölüm: 18. ve 19. Yüzyıl Felsefesinde Öne Çıkan Felsefi Problemler

124

3. Bölüm: 18. Yüzyıl - 19. Yüzyıl Felsefesindeki Örnek Düşüncelerin ve Argümanların Felsefi Açıdan Değerlendirilmesi

132

8.

BASAMAK

1. Bölüm: 20. Yüzyıl ve Günümüz Felsefesini Hazırlayan Düşünce Ortamı ve Karakteristik Özellikleri

148

2. Bölüm: 20. Yüzyıl Felsefesinin Temel Problemleri ve Akımları

152

2. Bölüm: 20. Yüzyıl Felsefesindeki Temel Problemlerin, Örnek Düşüncelerin ve Argümanların Felsefi Açıdan Değerlendirilmesi

156

Cevap Anahtarı

172

FELSEFE

SORU BANKASI

1. BASAMAK

BU BASAMAKTA İŞLENECEK KONULAR

Felsefeyi Tanıma, Felsefi Düşünme ve Felsefe Yapma

4. BASAMAK

21E96FCD

KONU DEĞERLENDİRME TESTİ - 1

1. BÖLÜM

1. Protagoras'a göre, evrende değişmeden kalan hiçbir varlık yoktur. Bu sebeple bireylerin kesin, genel-geçerlik içeren bilgi elde etmesi mümkün değildir. Nesnel özellikler, kısa süreler içindeki karşılıklı etkilerden, üst üste gelen birikimlerden oluştuğu için kalıcı olamaz. Kalıcı olmayan unsurlar ise güvenilir bilgiyi veremez.

Protagoras'a göre, "insan bilgisinin göreceli olması" aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Evrende sürekli bir değişimin olmasıyla
B) Duyumlara güvenilmesiyle
C) Her bireyin aklının farklı işlemesiyle
D) Değerlerin toplumdan topluma değişmesiyle
E) Bireylerin sezgilerinin değişmesiyle
2. Birçok kişi aynı anda aynı koltuğa baksalar, bunlardan herhangi ikisi, tamamen aynı renk dağılımını göremeyecektir. Herhangi iki kişi, koltuğu aynı bakış açısından göremez. Çünkü bakış açısındaki her değişme, ışığın yansıma biçiminde bir değişme yaratır.

Verilen örnek, aşağıdaki filozof ve akımlardan hangisi ile uygunluk gösterir?

- A) Sokrates – Rasyonalizm
B) J. Locke – Emprizm
C) W. James – Pragmatizm
D) Protagoras – Sofizm
E) Platon – İdealizm
3. Sofist bir düşünür'e göre, "İster kendi düşüncelerimiz, ister karşımızdaki insanın düşünceleri doğru olsun, önemli olan bu doğruluk olmayıp, tartışmadaki başarıdır".

Yukarıda verilen sözle anlatılmak istenen düşünce hangisi olabilir?

- A) İnsanlar birbirlerine anlayışlı olmalıdır.
B) Önemli olan bilginin doğruluğu değil, kişiye sağladığı faydadır.
C) Doğru ve yanlış anlayışları kişiden kişiye değişir.
D) İnsan var olan ve olmayan her şeyin ölçüsüdür.
E) Yapılması gereken şey, kesin yargılarda bulunmaktan kaçınmaktır.

4. Protagoras, doğru bilginin göreceli olduğunu şu sözleriyle dile getirmiştir: "İnsan her şeyin ölçüsüdür." Böylece herhangi bir konuda kesin, nesnel bir yargı veremeyeceğimizi, herkesin düşündüğü şeyin kendine göre doğru olduğunu, yani herkesin üzerinde uzlaşabileceği bir doğrunun olmadığı gibi yanlışın da olmadığını belirtir. "Üşüyen biri için rüzgar soğuk, üşümeyen için soğuk değildir."

Protagoras, bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisini savunmaktadır?

- A) Doğru bilginin bilimsel bilgi olduğunu
B) Her duyu organının farklı bir işleve sahip olduğunu
C) Duyumların öznel, algıların nesnel olduğunu
D) Doğru bilgiye doğru düşünmeyle ulaşılabileceğini
E) Bilginin kişiden kişiye değiştiğini
5. Protagoras'a göre her nesnenin, algılayan birey için, algının bağlı olduğu şartlara göre bir gerçekliği bulunmaktadır. Ayrıca bilgi, teorik bir merak gidermenin dışında, hayatın hizmetinde olmalıdır. Bilgi fayda sağlamalıdır. Tek bir doğruluktan söz edilemeyeceğine göre fayda anlayışı da kişiden kişiye göre değişir.

Protagoras bu görüşleriyle aşağıdakilerden hangisini temel almaktadır?

- A) Olguları ve deneyimleri
B) Görecelliği ve yararı
C) Akıl ve duyuları
D) Sezgi ve akıl
E) Eleştiri ve merakı
6. Çevremizdeki her şey sürekli değişmektedir. Bir şey, her an başka şeylere göre şöyle veya böyle bir şey olmaktadır. Bu sebeple hiçbir varlık için "Bu şudur" diyemeyiz. Sadece devamlı değişen ilişkiler içinde onun başka nesnelere göre ne olmakta olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü algılama, algılayanın içinde bulunduğu şartlara göre biçimlenir.

Bu parçada savunulan görüş, aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Şüphe, doğruya götürün tek yöntemdir.
B) İnsan zihni, kesin doğrulara ulaşabilecek güçtedir.
C) Bilgi, algılanan gerçeklerden çok algılayana göre oluşur.
D) Bireyin deneyimleri bilginin tek ögesidir.
E) Bilginin kaynağında duyular vardır.

1. BÖLÜM

7. Protagoras, her şeyin akış içerisinde olduğuna ve bu akış içerisinde geçerli bir bilgiye ulaşılamayacağını savunmaktadır.

Bu yaklaşım, aşağıdakilerden hangisiyle uygunluk gösterir?

- A) Doğruluğu belirleyen hiçbir ölçüt yoktur.
- B) Yanlış bilginin kaynağı insandır.
- C) Bilginin kesinliğini akıl belirler.
- D) İnsan yalnızca tümelleri bilebilir.
- E) Akla uygun olan doğrudur.

8. Sofistlere göre, nesnel doğrularla gerçeklere ulaşılması imkansızdır. Genel-geçer, nesnel doğruluk yoktur. Bugüne kadar birçok doğa filozofu düşüncenin, doğruyu kesin olarak bulabileceğini savunmuş, ancak bir sonuca ulaşamamıştır. Hakikatin tek ölçütü ise insandır, insanın kendi düşüncesidir. Bu düşüncüyü desteklemek için Protagoras, "İnsan her şeyin ölçüsüdür." önermesini ortaya çıkarmıştır.

Bu parçada savunulan görüş, aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) İnsan aklının doğuştan getirdiği fikir ve kavramlar bilginin kaynağıdır.
- B) Bilginin oluşumunda deneyimler önemli bir yere sahiptir.
- C) Her insana göre değişebilen doğrulardan söz edilebilir.
- D) Doğru bilginin kaynağı akıl değil, duyulardır.
- E) Sezgisel bilgi, sağlam ve kesin bilgidir.

9. Bir sofist olarak insanları eğitiyorum. Uzun yıllardır bu sanatın içindeyim. Öğrettiklerim şunlardır: "Ev işlerinde ve devlet işlerinde ne yapacağını bilmek; yani insanın evini en iyi biçimde nasıl yöneteceğini ve politikada eylemek ve söylemek için nasıl güçlü olunacağını."

Protagoras'ın bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisini savunduğu söylenebilir?

- A) Bilgi, farklı düşünenleri eleştirmek için kullanılmalıdır.
- B) Doğayı incelemekten vazgeçilmelidir.
- C) Kesin bilgi bu evrende değil, akılla kavranan idealler alemindedir.
- D) Bilgi pratik yaşamı kolaylaştırmak, yaşamda kullanmak için gereklidir.
- E) Bilgi, insanın evreni tanıma ve anlama aracıdır.

10. Protagoras'a göre insanın bilgi yetileri, duyuları ve akıllı doğru bilgiyi vermede yetersiz kalmaktadır. Bu yüzden sadece bize ait sınırlarımız vardır. Bir sanı ise başka bir sanı ile aynı değere sahiptir.

Bu paragrafta anlatılmak istenen düşünce, aşağıdakilerden hangisi ile paralellik gösterir?

- A) Bilginin doğruluğunun ölçütü bireyin kendisidir.
- B) Ahlaki açıdan doğru olan bilgi, doğru davranışı gerçekleştirir.
- C) Bizi mutluluğa götüren bilgi doğru bilgidir.
- D) Doğru bilginin ölçüsü deneyle ispatlanmasıdır.
- E) Doğru bilgi sadece aklın sağladığı bilgi olabilir.

11. Sofistler, belli bir konuda bireylerin birbirlerinden çok farklı fikirler ürettiğini, bir dönem geçerli olan doğruların, başka bir dönemde terk edildiğini, bu sebeple bir bilginin doğruluk değerini kesin olarak belirleyecek bir ölçütün bulunmadığını savunmuşlardır.

Sofistlerin bu yaklaşımında temel aldığı görüş, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her türlü bilgiye şüphe ile ulaşılabilir.
- B) Doğuştan getirilmiş hiçbir bilgi yoktur.
- C) Bilgi, kişiden kişiye değişen bir özellik gösterir.
- D) Bilgilerin kaynağı akıl değil deneyimlerdir.
- E) Her türlü bilginin kaynağı sezgidir.

12. Günlük deney bilgimiz, duyu verileri üzerinde temellenmiştir. Duyu verilerimiz de bizi sürekli yanıltmaktadır. İlk bilgi kaynağımız olan duyular yanlışla düşmemize yol açıyorsa, kesin ve doğru bilgiye hiçbir zaman ulaşamayız. Örneğin, su dolu bir bardağın içindeki kaşık kırık görünmektedir. Aslında kırık olmadığı halde kırılmış gibi görünmesi, duyu deneyimizin bir yanılsamasıdır.

Bu parçada savunulan görüş, aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Duyular, insanı yanıltabilir fakat akıl asla yanıltmaz.
- B) Duyulardan gelen bilgiler yine duyularla doğrulanır.
- C) Doğru bilgi için hem duyulara hem de sezgiye ihtiyaç vardır.
- D) Duyu ve deneyimlerle doğru bilgiye ulaşamaz.
- E) Duyumlardan geçmeyen bilgi akılda var olamaz.

E6E90774

KONU DEĞERLENDİRME TESTİ - 4

8. BASAMAK

1. "Pozitivizmin en büyük hatası, yalnız duyuşsal ve bireysel verileri ele almış olmasıdır. Oysa biz genel objeleri düşünme ile kavramak istiyoruz. Masayı bana bildiren duyuşsal niteliklerden yani, renginden, sertliğinden, mekanda yer kaplamasından soyutlarsam geriye kalan, onun fenomenini verir." **diyen bir düşünüre göre "fenomen" aşağıdaki yargılardan hangisiyle açıklanabilir?**

- A) Algısal ve deneysel nesnel dünyasıdır.
- B) Madde ve ruhun birleşimidir.
- C) Evrenin sürekli bir akış ve değişim içinde bulunmasıdır.
- D) Cisimler dünyasındaki maddi hareketlerdir.
- E) Bilinçle dolaysız olarak kavranan özlere dir.

2. İnsan kendisini nasıl isterse öyle şekillendirir. Bu onun doğasında vardır. İstekleri ve özgür iradesi ile, aklını kullanarak davranışlarını ve hayatını kendisi belirler. Bu nedenle onun davranışlarını ve kaderini belirleyen hiçbir güç yoktur.

Bu bilgiye dayanarak, aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) İnsan kendisini nasıl isterse o şekilde belirleyecek bir varlıktır.
- B) İnsanın özgür olması gerektiği için ahlak kuralları toplumdan kaldırılmalıdır.
- C) Birey kişiliğini ne kadar geliştirirse o kadar özgür olacaktır.
- D) İnsanın davranışlarını toplum belirleyeceği için hiçbir zaman özgür olamayacaktır.
- E) İnsanın kaderi o doğmadan önce yazılmıştır.

3. Husserl'e göre varlık fenomeninden ibarettir. Fenomen, insanın bilme yeteneğinin temelinde bulunan bilincin belirlediği varlıktır. Başka bir söylemle, bu varlığın insan için taşıdığı anlamdır, özdür. Varlık alanında ele alınması gereken bu öz, insan zihni tarafından kavranır.

Husserl bu düşüncesinde aşağıdakilerden hangisini vurgulamaktadır?

- A) Varlığın yapısının hiçbir zaman bilinmeyeceğini
- B) Varlığın temelinde maddenin olduğunu ve bu maddenin tek gerçek olduğunu
- C) Asıl varlığın bilinç tarafından kavranan özlere olduğunu
- D) Sezginin bilgi edinmede tek kaynak olarak kabul edilebileceğini
- E) Evrende değişmeyi sağlayan ilahi bir gücün bulunduğunu

4. Wittgenstein, dilin dünyayı resmettiğini, onu temsil ettiğini düşünür. Belli bir doğruluk değeri taşıyan önermeler de dil aracılığıyla kurulur. Önermeler varlıkların bir göstergesidir. İnsanlar önermeler sayesinde düşünürler. Kısaca önermeler nesnelere hakkında bilgi verir ve önermeler dil aracılığıyla kurulduğu için varlıklarla dil arasında sıkı bir ilişki bulunur.

Bu bilgiye göre, Wittgenstein aşağıdakilerden hangisini savunmaktadır?

- A) İnsanın özü olan düşünme faaliyeti dilden bağımsızdır.
- B) İnsanın tüm sorunları dil ile ilgilidir.
- C) Nesne ve olaylar dilin yapısını etkilemez ve dilin yapısından etkilenmez.
- D) Dış dünyadaki olgulara şekil veren tek unsur düşüncedir.
- E) Evrende bulunan varlıklar, düşünce ve dil birbiriyle belli bir uyum içerisinde dir.

5. Çağdaş felsefe döneminin en önemli özelliklerinden birisi uzmanlaşma dönemi olmasıdır. Bu dönemin filozofları kendilerine ait bir sistem kurmak yerine uzmanlaştıkları tek bir alan üzerine eleştirel düşünceler ortaya koymuşlardır. Felsefede uzmanlaşmayla birlikte bu yüzyıl düşünürlerinin çoğunluğu maaşlı çalışan ve devlet memuru statüsündeki üniversite hocalarıdır.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Çağdaş felsefe dönemindeki filozoflar tek bir alan üzerinde araştırmalar yapmışlardır.
- B) Bu dönemde her filozof kendine ait yeni bir sistem kurmuş ve onu tüm dünyaya duyurmaya çalışmışlardır.
- C) 20. yüzyıl düşünürleri, daha çok üniversite hocalığı yapan kişilerdir.
- D) Çağdaş felsefe döneminde felsefe alanında uzmanlaşmanın görüldüğü bir çağ olmuştur.
- E) Bu dönem düşünürleri uzmanı oldukları alan üzerine eleştirel düşünceler ortaya koymuşlardır.

6. Mantıkçı Pozitivizme göre, deney alanına girmeyen hiçbir konuyla ilgilenilmemesi gerekir. Bu tarz konular insanın zihnini gereksiz yere meşgul etmekte ve insanı boş tartışmalara sürüklemektedir. Bu yüzden bilgi ile ilgili araştırma alanı sadece olgusal alan olmalıdır. Üzerinde deney yapılamayan hiçbir varlığın bilgisine ulaşmak mümkün değildir.

Bu bilgiye göre, Mantıkçı Pozitivistler hangi alanı anlamsız görmektedirler?

- A) Duyusal alanı
- B) Metafiziksel alanı
- C) Olgusal alanı
- D) Matematiksel alanı
- E) Deneysel alanı

7. Çağdaş felsefe dönemi düşünürlerinden J. Dewey'e göre, "doğru" yaşamda karşılaşılan problemleri çözmede kullanılan araçtır. Bilgi edinme eyleminin, insanın bir problemle karşılaştığında başladığını belirten Dewey, böyle bir problem karşısında güçlüğü aşmamızı sağlayan bilgi, görüş ya da teorinin "doğru", işe yaramayanların ise yanlış olduğunu savunur.

Düşünürün doğru bilgi anlayışı için hangisi söylenemez?

- A) Doğruluğun ölçüsü, bilginin sağladığı yarara bağlıdır.
- B) Doğru bilgi duyuların değil, aklın bilgisidir.
- C) Bizi mutluluğa götüren bilgi, doğru bilgidir.
- D) Kişinin psikolojik problemlerini çözen bilgi doğrudur.
- E) Ahlaki açıdan doğru eylemi gerçekleştirmemize yardımcı olan bilgi doğrudur.

8. İnsan özgürlüğe mahkumdur. İnsanın davranışları da bu özgürlüğünün bir sonucu olarak ortaya çıkar. Çünkü insanın davranışları önceden belirlenmemiştir. İnsan ne olmak istiyorsa o olmak ve böylece kendisini var etme özgürlüğüne sahiptir.

Varoluşçu düşünürlerin yukarıdaki düşüncesine göre hangisine ulaşmak mümkündür?

- A) Ödev duygusuyla yapılan her eylem iyidir.
- B) Ahlaki eylemlerin temelinde kişinin kendini sevmesi yatar.
- C) İnsan için evrensel bir ahlak yasası söz konusu değildir.
- D) Her şey doğaüstü bir yaratıcı tarafından yaratıldığı için kötü diye bir şey yoktur.
- E) Toplumun faydasına yönelik her eylem iyidir.

9. Nicolai Hartmann, farklı özellikler taşıyan varlık alanlarını anlayabilmek için evrenin bir bütün halinde incelenmesi gerektiğini düşünür. Varlık, bir bütün olarak ortadadır ve varlığın iki kategorisi bulunmaktadır. Bunlardan biri, zaman ve mekanda kendini gösteren "reel varlık", diğeri ise zaman ve mekân öğeleri dışında yer alan "ideal varlık" kategorisidir.

Nicolai Hartmann'ın bu düşüncesi aşağıdakilerden hangisi ile uygunluk gösterir?

- A) Dünyada varlığı kabul edilebilen tek varlık insandır.
- B) Gerçek olan her varlığın altında başka gerçeklikler bulunmaktadır.
- C) Var oluş nesnelere değil, yalnızca insanlarla ilgilidir.
- D) Her düşünce temelde fayda esasına dayanır.
- E) Nesnel varlıklar bilimsel olarak bilinemez.

10. Dilin yapısı ile gerçekliğin yapısı aynıdır. Bu nedenle dil analiz edildiği zaman, gerçeklik de analiz edilmiş olacaktır. Fakat dille ifade edilemeyen şeyler saçma ve değersizdir. Dilin sınırları aynı zamanda düşüncenin ve bilgilerin de sınırlarıdır. Wittgenstein'in "Üzerinde konuşulamayan şeyler hakkında susmak gerekir." sözü bu durumu açıklar niteliktedir.

Bu bilgiye göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İnsanın bilgileri doğuştan olduğu için yapılacak tek şey uygun sorularla o bilgileri açığa çıkarmaktır.
- B) Sadece sezgi, nesnenin tüm bilgisini insanlara verebilir.
- C) Bir kuram ya da teori insana fayda sağlarsa doğruluk değeri taşır.
- D) Felsefenin asıl görevi dili analiz etmek olmalıdır.
- E) İnsanın tek vazgeçemediği alan metafiziksel alandır.

11. Tanrıların habercisi olan Hermes tanrıların mesajlarını ölümlü varlık olan insanlara iletir. Fakat onun bildirdikleri tanrıların mesajlarının dümdüz bir aktarımı değil, tanrısal buyrukların birer açıklamasıdır. Hermes bunları ölümlülerin diline, onların anlayabilecekleri şekilde çevirir. Hermeneutik etkinliği daima bir başka "dünya"ya ait bir anlamı o an içinde yaşanan dünyaya aktarma etkinliği olmuştur. Bu, düşüncenin ifade edilmesi olarak da açıklanmaktadır. Hermeneutik, "Yasalar"da, tanrıların iradelerini, hem haber hem de kendilerine itaat edilmesi gereken buyruklar olarak bir çift anlam içinde açıklayan sanat olarak anılır. Bugün ise hermeneutikten söz edildiğinde bu terim Yeniçağın bilim geleneğiyle bağlantılı olarak kullanılmaktadır. Yani hermeneutiğin Yeni Çağdaki gelişimi, modern bilim ve modern yöntem kavramının ortaya çıkışı ve gelişimiyle beraber gerçekleşmiştir.

Yukarıdaki bilgiye dayanarak hermeneutik kavramı ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İlk ortaya çıkışı tanrıların mesajlarının insanlara uygun dille aktarılması şeklinde olmuştur.
- B) Yeni Çağ'da bilimle ilişkili bir şekilde kullanılmıştır.
- C) Hermeneutik bazı yasalarda tanrıların iradelerini açıklayan bir sanat olarak kabul edilmektedir.
- D) Bu kavramın anlamı her çağda farklı şekillerde olmuştur.
- E) Bu yöntemin kullanım alanı çok da geniş değildir.

42866BF0

KONU DEĞERLENDİRME TESTİ - 4

6. BASAMAK

1. Descartes'e göre, düşünmeye başlarken, doğruluğunu doğrudan kavrayabileceğimiz, matematiğin temel birimleri ve kavramları gibi sağlam bir nokta bulunmalı ve bunun üzerinde birleştirme yapılmalıdır. Descartes aradığı sağlam noktayı bulmak için, işe şüpheyle başlar ve Onun şüphesi bir yöntem şüphesidir; doğru bilgiye ulaşmak için bir araçtır ve bu şüpheye "metodik şüphe" adı verilir.

Bu bilgiye dayanarak, Descartes'in şüphesi için aşağıdakilerden hangisi söylendiğinde yanlış olur?

- A) Şüphe bir yöntem olarak kullanılmıştır.
B) Düşünmenin başlangıç noktası olarak kabul edilmiştir.
C) Düşüncenin varacağı son nokta şüphedir.
D) Doğru bilgi, elde edildiğinde şüpheden vazgeçilir.
E) Şüphe, kesin bilgiye ulaşmanın aracıdır.
2. Bacon'a göre; doğaya astroloji, sihir, büyü, din gibi unsurlarla etki edilemez. Doğaya, sadece doğanın, varlığın kanunları bilinerek ve bu kanunlara uyularak etki edilebilir. İnsanın doğa üzerindeki gücü, doğaya ait bilgisi kadardır. Yani insan, bilgisi oranında doğayı etkileyebilir. Ona göre bilmek, doğaya egemen olmaktır

Bu parçaya göre, Bacon aşağıdakilerden hangisini savunmaktadır?

- A) Doğaya ait bilgi, insanı doğaya karşı güçlü hale getirir.
B) İnsanın tek amacı, doğaya egemen olmaktır.
C) İnsan yeteneklerini, bilgileri kadar geliştirebilir.
D) Doğanın kendine özgü yasaları vardır.
E) Doğa üzerinde etkili olmak için teknolojik araçlar kullanılmaktadır.

3. Hobbes'un devlet anlayışı cisim anlayışına benzer. Devlet bir cisimdir. Fakat doğal bir cisim değildir. Tam tersine yapma bir cisimdir. Doğada asıl gerçek olan tek tek cisimlerin bir araya gelerek diğer şeyleri oluşturması gibi, devlet de asıl gerçek olan bireylerin bir araya gelmesiyle oluşmuştur.

Bu bilgiye göre, devlet için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Devlet ahlaki kurallara göre düzenlenmiştir.
B) Devlet yapay bir kurumdur.
C) Devlet en önemli kurumlardan biridir.
D) Devlet düzeni eşit bir şekilde sağlar.
E) Devlet doğal bir kurumdur.

4. Ütopyalar, günümüzde gerçekleşmesi mümkün olmayan düşsel yaklaşımlardır. Gerçekleşmesi istenilen ütopyalarda filozoflar toplumdaki eksiklikleri, düzenin içinde yer alan aksaklıkları inceleyip bunların olmadığı ve herkesin mutlu olduğu ülkeler tasarlamışlardır. Korku ütopyalarında ise düşünürler çevrelerinde gerçekleşen olumsuzlukları göz önünde bulundurup her şeyin aynı şekilde devam ettiği zaman insanları bekleyen sıkıntıları dile getirmişlerdir.

Bu bilgiye dayanarak ütopyalar hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Her ütopya istenen düzeni anlatmaktadır.
B) İnsanların korkularını anlatmak için yazılmışlardır.
C) Geleceğe yönelik endişeleri dile getirirler.
D) Mevcut düzeni aşma isteğiyle ortaya çıkmışlardır.
E) İnsanların mutluluğunu temel alırlar.
5. Descartes, varlığın ruh ve madde olarak iki ayrı tözden oluştuğunu söyler. Bu düşüncesiyle Descartes düalist bir filozoftur. Ona göre ruhun özelliği düşünme, bedeninin özelliği ise yer kaplamadır.

Bu parçaya göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Varlıkların temelinde atom denilen maddeler yer almaktadır.
B) Varlık ideaların bir kopyasıdır.
C) Gerçek olan ne varlık ne de yokluktur.
D) Varlık insan zihninden bağımsız değildir.
E) Varlık hem madde hem düşüncedir.

6. Spinoza'ya göre, evrensel ahlak yasasını belirleyen ölçüt, insanın, kendisinin de bir ögesi olduğu doğa düzenini anlamasıdır. Sonra da bu bilgiye göre ahlaki bir biçimde davranmasıdır. Gerçek özgürlük doğamızın zorunluluğunu bilmektir. Kısaca, özgür olmak, zorunlulukları bilmektir.

Spinoza'ya göre, "ahlaki davranışın ortaya çıkmasını sağlayan etmen" aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gerçek mutluluğa ulaşmak için haz peşinde koşmak
B) Tutkuları arka planda bırakmamak
C) Doğanın zorunluluğunu bilip buna uygun davranmak
D) Ruh dinginliğinden kurtulmak
E) Toplumdaki ahlak kurallarını benimsemek

2. BÖLÜM

7. Bacon'a göre insan, yetiştirilme tarzı, toplumda kurduğu ilişkiler ve inandığı düşünceler sonucu bazı görüşleri benimser. Bacon, bu görüşlere idol adını verir. Ona göre bu idoller, insan zihnini yanıltmakta ve kişinin olanı olduğu gibi kabul etmesini engellemektedir.

Bacon bu düşüncesiyle idollerin hangi kavramın oluşmasına engel olduğu söylenebilir?

- A) Tutarlılık   B) Sınırlılık   C) Çelişmezlik
D) Nesnellik   E) Sınanabilirlik

8. Descartes şöyle demektedir; "Şüphe edemeyeceğim tek şey şüphe ettiğimdir. Şüphe etmek ise düşünmektir. O halde düşüncenin varlığını kabul etmem gerekmektedir. Düşünen bir varlık olarak ben de mevcudum. Düşünüyorum öyleyse varım sonucuna ulaşmış olurum. Gerçeğe duyulardan ve deneyimlerden değil, düşünceden, bilinçten hareketle varılır."

Descartes'in bu düşüncesine göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Duyuların bize verdiği bilgiler doğrudur.
B) İnsan şüpheyi yöntem olarak kullandığında gerçeğe ulaşabilir.
C) Bir şeyden şüphe etmek demek, düşünmek demektir.
D) Duyularla ve deneyimle gerçeğe ulaşamaz.
E) Gerçeğe sadece düşünce yolu ile ulaşılabilir.

9. Spinoza'ya göre, Tanrı ve evren bir ve aynıdır. İnsan da bu evrenin bir parçasıdır. İnsan evreni tanıyarak, onun zorunlu yasalarının bilincine vararak mutlu olur. Öyleyse mutluluk insanın kendisini, evreni yani Tanrı'nın yasalarını tanıması ile mümkündür.

Bu paragrafa göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşmak mümkün olmaz?

- A) İnsan tutkularının kölesi olduğu sürece mutluluğa ulaşamaz.
B) İnsan evreni tanıyarak Tanrı'ya ulaşabilir.
C) Gerçek mutluluğa, insanın doğa ile uyumlu yaşaması sonucu ulaşılır.
D) Evrenin bilincine ulaşan insan Tanrı'nın bilincine de ulaşmış demektir.
E) İnsan, içinden geldiği şekilde davrandıkça mutlu olabilir.

10. İnsanlar doğal halde birbirlerinin düşmanlardır. Fakat bu doğal durum insanın sürekliliğine engel olmaktadır. İnsanlar, varlıklarını devam ettirmek, yaşamlarını güvence altına almak için bir toplumsal düzen kurmak istemişlerdir. Bu nedenle insanlar zor kullanma gücünü, kendisini sevecekleri ve itaat edecekleri bir güce devretmek için söz verip anlaşarak devleti kurmuşlardır.

Bu paragrafta yer alan düşünceler, aşağıdaki sorulardan hangisine cevap niteliğindedir?

- A) İdeal bir düzen kurmak mümkün müdür?
B) Birey-devlet ilişkisi nasıl olmalıdır?
C) Egemenliğin kullanım şekilleri nelerdir?
D) Devletin halka karşı görevleri nelerdir?
E) Devletin kaynağı nedir?

11. Descartes'ın amacı, kendisinden kuşku duyulamayacak açık ve kesin bilgiye ulaşmaktır. Bunun için de birtakım şeylerden şüphe duyarak düşünmeye başlar. Descartes, bütün bu kuşku duyma döneminde, temel bir bilgi aramaktadır. Bu temel bilgiye ulaşıldığı anda, kuşuklar da bitecektir.

Bu bilgiye göre, Descartes ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Duyu verilerini her şeyin üstünde görmüştür.
B) Gerçeğin, olduğu gibi bilinemeyeceğini savunmuştur.
C) Kuşkuyu bir amaç haline getirmiştir.
D) Şüpheyi, doğru bilgiye ulaşmada bir yöntem olarak kullanmıştır.
E) Doğru bilgiye ulaşamayacağını kanıtlamaya çalışmıştır.

12. Spinoza, insanın fiziksel ve zihinsel bütün eylemlerinin temelinde daha önceki nedenlerin bulunduğunu düşünür. Bu yüzden de Ona göre insanın seçme özgürlüğü bulunmamaktadır.

Bu bilgiye göre, Spinoza'nın aşağıdakilerden hangisini savunduğu söylenebilir?

- A) İnsanın bedensel hareketleri özgür iradeye dayanmalıdır.
B) Gerçekleştirilen eylemler toplumun faydasına yönelik olmalıdır.
C) İnsan eylemde bulunurken özgür değildir.
D) Eylemin tek amacı, haz sağlamak olmalıdır.
E) İnsanda karar verme yetkisi mevcuttur.

34B1D94D

BASAMAK DEĞERLENDİRME TESTİ

1. MÖ 5. yüzyılda Yunanistan'da başlayan siyasi ve iktisadi kalkınma süreci felsefenin konusunun doğadan insana kaymasını sağlamıştır. Bu dönemde ortaya çıkan Sofistler ilk kez para karşılığı ders vererek insanlara güzel ve etkili konuşmayı öğretmeyi amaçlamışlardır. Onlara göre, bilgi ve algı insanın içinde bulunduğu koşullara göre değiştiğinden herkes için aynı olan doğrulardan söz etmek mümkün değildir.

Bu bilgiye göre, Sofistlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenmediğinde doğru olmaz?

- A) Tarihteki ilk öğretmenlerdir.
- B) Yurttaşların eğitilmesi gerektiğini savunurlar
- C) Genel-geçer bilgiye ulaşmak için doğru akıl yürütmelerin yapılması gerektiğini düşünürler.
- D) Bilginin göreceli olduğunu söylerler.
- E) Mutlak doğru bilginin olmadığını kabul ederler.

2. Platon'a göre, insan mikro organizma devlet de makro organizmadır. İnsan vücudu belli işlevleri yerine getiren organlardan oluştuğu gibi devlet de belli görevleri yerine getiren sınıflardan oluşmaktadır. İyi bir devlet, insandaki organlara karşılık gelen sınıfların birbirleriyle uyum ve barış içinde yaşadığı bir devlettir.

Platon'un devlet anlayışı için aşağıdakilerden hangisini söylemek mümkündür?

- A) Eşitliğe önem verdiği
- B) Hukukun üstünlüğünü öncelikli gördüğü
- C) Yönetenleri önemseydiği
- D) Toplumunu yeteneklere göre sınıflara böldüğü
- E) Sosyal devlet anlayışını savunduğu

3. Sokrates, sofistlerin yaptığı gibi ahlaksal göreceliği önemsememiş ve temel ahlaksal değerlerin genel-geçer açıklamalarına, bu değerlerin ne olduğunun bilgisine sahip olmaya çalışmıştır. O, doğru bilginin doğru eylemi doğuracağına inanmaktadır. Doğru bilgiye dayanan bir eylemin, ahlaki bakımdan yanlış olması söz konusu değildir.

Sokrates'in bu düşüncesine göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Bireyin davranışlarına bakılarak ahlaklı olup olmadığı anlaşılır.
- B) Ahlaklı bir birey olmak için tüm fizyolojik ihtiyaçların karşılanması gerekir.
- C) Gerçek erdem çileli bir hayat sürmekle kazanılır.
- D) Erdemli ve ahlaklı olmanın tek yolu bilgi sahibi olmaktır.
- E) İnsan kendi ahlaki değerlerini kendi belirlemelidir.

4. Her şeyin orta yolu, insan için iyi ve erdemli olanıdır. Orta yol, her şeyin ne fazlasını ne de azını istemektir. Örneğin, cesaret; savaşta önde gitmek, gece karanlıkta mezardan geçmek, gereksiz atılganlık yapmak değildir. Cesaret, nerede ne yapabileceğini bilmektir. Cesaret bilgidir; atılganlık ve korkaklık arasında ne yapabileceğini bilmektir.

Buna göre, bir insanın erdemliliği aşağıdakilerden hangisini gerçekleştirmesine bağlıdır?

- A) Temelinde yarar olan davranışlar sergilemek
- B) Ödevini yerine getirmek
- C) Eylemlerinde ölçülü olmak
- D) Hayatta haz alacağı davranışlar sergilemek
- E) Tanrı'nın emirlerine boyun eğmek

5. Platon ahlak anlayışını "idea" kavramıyla açıklar. İnsanın tek amacı, mutluluğa ulaşmaktır. Mutluluğun tek yolu ise erdemdir. Erdem, insanın mutlu olmasını sağlar. İnsan iyiye ulaşmak ister. "İyi ideası" zaman ve mekan üstüdür, ne doğar ne de yok olur. İnsanın belirlediği ahlaki değerler, ahlak yargıları bu iyi ideasının birer yansımasıdır. Bireyin eylemlerinin ahlaki ilkesi bütün zamanlar için geçerli olan iyi ideasında temelini bulur.

Bu bilgiye dayanarak Platon'un ahlak anlayışı ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Sezgiyi erdem için tek koşul olarak görür.
- B) Soyut bir ilkeyi temel olarak almıştır.
- C) Bireyin çıkarlarını ön planda tutmuştur.
- D) Gücü, en büyük erdem olarak görür.
- E) Eylemde amacın önemini vurgulamıştır.

6. Konfüçyüs'e göre ideal yaşam, insanların karşılıklı ilişkilerinin sonucu olan bazı yükümlülükleri yerine getirmekten oluşur. Karı ile kocanın, baba ile oğlun, öğretmen ile öğrencinin birbirlerine karşı yükümlülükleri vardır. Tüm ilişkilerde ideal olan, aşırılıklardan sakınmaktır. Aşağı tabakadakiler, kendilerinden daha üstün olanlar karşısında küstah olmamalı, üstler de onlara karşı büyüklük taslamamalıdır.

Konfüçyüs'ün bu görüşünden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Ruh huzuru insanların eylemsiz kalmalarıyla sağlanabilir.
- B) Gerçek erdem doğaya uygun yaşamakla mümkündür.
- C) Korkulardan kurtulmak insanı mutlu eder.
- D) Doğru bilgi insanları doğru eyleme götürür.
- E) İnsan, sorumluluklarının gereklerini yerine getirirse ideal yaşama ulaşılır.

4. BASAMAK

7. Platon'a göre iyi devlet, iyi toplum, iyi yurttaş arasında mesafeler bulunmamalıdır. İyi insan, iyi yurttaş ve iyi bir toplum tarafından koşullanır. Platon için devlet sözleşmeden doğan bir kurum değildir. Ona göre devlet doğaldır çünkü toplum doğaldır. İnsanlar kendi kendilerine yetmedikleri zaman birlikte yaşamak için toplumu oluştururlar. Doğal hale getirilen devlet içinde yönetim biçimleri toplumun istek ve koşullarına bağlıdır. O halde toplum insanlar arasındaki iş bölümüyle ortaya çıkmaktadır.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşmak mümkün değildir?

- A) Gelişmemiş devletlerde yurttaşlar ile devlet yönetimi arasında ilişki zayıftır.
- B) Devletler, insanlar arasındaki bir sözleşmeden değil, doğal nedenlerden dolayı ortaya çıkmıştır.
- C) Toplumlar ihtiyaçlarını organize etmek için iş bölümü yapmaktadırlar.
- D) Yönetim biçimleri insanların ihtiyaçlarına ve içinde buldukları koşullara bağlıdır.
- E) İnsanlar doğa ile mücadele edemedikleri için bir araya gelip devleti oluştururlar.

8. Platon'a göre devletin asıl görevi, adaleti sağlamak olmalıdır. Platon için adalet, devletin iyi ideasına göre işleridir. Devletin temel doğal ihtiyaçların (yeme, içme, barınma, korunma) karşılanmasını sağlamaktır.

Buna göre, "devletin esas amacı" aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Demokratik katılımı sağlama
- B) Adaletli bir şekilde temel ihtiyaçları karşılamak
- C) Hoşgörüyü yaygınlaştırma
- D) Yasaları uygulama
- E) Özgürlükçü ortamı oluşturma

9. Konfüçyüs, halkın başına geçecek ve onları yönetecek kişilerin kendi çıkarlarını ön planda tutmamaları gerektiğini savunur. Ona göre yöneticiler halkın mutluluğunu amaçlamalı, insani değerlere sahip, onları koruyan kişiler olarak yetiştirilmelidir.

Bu parçada savunulan görüş aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Her toplumun yönetim biçimi kendine özgüdür.
- B) Önemli olan yöneticiler değil, yönetim biçimidir.
- C) Toplumların devlete ihtiyacı vardır.
- D) İnsanlar devletin kurallarına boyun eğmek zorundadırlar.
- E) Erdemli ve bilgili kişiler yönetici olmalıdır.

10. Platon'a göre içinde yaşadığımız dünyada iyilik de mutluluk da yoktur. Çünkü bu dünya gerçek değildir. O halde insan her zaman idealar dünyası ile ilgilenmeli ve oradaki her şeyin değişmeyen özünü görebilmelidir. Ancak bu şekilde insan en yüksek mutluluğa ulaşabilir.

Buna göre, insan gerçek mutluluğa nasıl ulaşabilir?

- A) Mutlak iyiye ulaşarak
- B) Ezeli ve ebedi iyiye ulaşarak
- C) İyilik ve kötülüğü birbirinden ayırt ederek
- D) İdeaların bilgisine ulaşarak
- E) Diğer insanlarla yardımlaşarak

11. Sokrates'e göre, insan mutlu olmak ister. Yaşamı boyunca sürdürmek istediği bu mutluluğa sadece ahlaki davranarak ulaşır. Bilgi beraberinde erdemi getireceğinden, bilgili insan iyi ile kötünün ayrımında olan ve ahlaki olanı seçen insandır.

Sokrates'in bu düşünceleri aşağıdaki sorulardan hangisine cevap niteliğindedir?

- A) Erdem nedir?
- B) Özgürlük nedir?
- C) Ahlaki eylemin amacı nedir?
- D) Evrensel ahlak yasaları var mıdır?
- E) İyi ve kötü nedir?

12. Protagoras, kentten kente dolaşırken her toplumda ayrı değerlerin geçerli olduğunu görür ve genel-geçer değerlerin olamayacağını düşünür.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Mutlak doğrular yoktur.
- B) Bilgilerimiz doğuştan gelir.
- C) Yarar sağlayan bilgi doğrudur.
- D) Doğru bilgi sezgiye dayanır.
- E) Akıl ve deneyin senteziyle bilgiye ulaşır.

AD29CA30

DÖNEM DEĞERLENDİRME TESTİ - 3

1. Hobbes'a göre, insan kendi çıkarını gözetmek ve kendini korumak gibi iki güdüye sahiptir. Bu iki güdüyü dengelemek için insanlar bir sözleşme yaparak bazı özgürlüklerinden vazgeçmişlerdir.

Hobbes, bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisinin meydana gelişini vurgulamaktadır?

- A) Sivil toplumun B) Adaletin C) Devletin
D) Ahlakın E) Bürokrasinin

2. Hobbes ve Spinoza'ya göre devlet, insanın kendi mutluluğu için kurmuş olduğu bir makineden farksızdır. Fakat Hobbes'a göre, devletin amacına en uygun şekil mutlakiyettir. Çünkü insanın diğer insanın kurdu olduğu doğal duruma ancak bir otoriteye bağlı kalarak son verilebilir. Spinoza ise devletin görevinin, bireyin hak ve güçlerinin alanlarını, birbirinin huzurunu bozmayacak şekilde sınırlamak olduğunu ve bunu da en iyi demokrat bir yönetimin sağlayacağını düşünür.

Bu filozofların devletle ilgili ortak düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Devleti yapay bir kurum olarak görmeleri
B) Devlette güçler ayrılığı ilkesini zorunlu olarak kabul etmeleri
C) Devletteki sınıfları, insandaki belli yetilerin karşılığı olarak belirtmeleri
D) Devleti doğal bir kurum olarak tanımları
E) Devlette güçler birliği ilkesinin zorunlu olduğunu düşünmeleri

3. Hobbes'a göre devletin kuruluş nedeni olan genel güvenliğe yarayan şey iyi, haklı; yaramayan şey ise kötü ve haksızdır. Ahlak ve hukuk devlet yüzünden var olmuştur. Din de gerçek anlamını devlet sayesinde elde eder. Sadece devletin yasal gördüğü inanç doğrudur.

Hobbes bu görüşüyle aşağıdakilerden hangisini savunmaktadır?

- A) Eşitlikçi düzende, insanların birbirini sömürmesi söz konusu değildir.
B) Devlet gereksiz bir kurumdur.
C) Halkın ihtiyaçlarını karşılayamayan iktidarlar yıkılmalıdır.
D) Devlet, insan iradesine bağlı olarak ortaya çıktığı için düzeni sağlamak zorundadır.
E) Herkes için geçerli bir düzenden söz etmek olanaksızdır.

4. Hobbes'a göre, insan her şeyden öne kendi varlığını koruyup sürdürmeye çalışır; bu onun ana güdüsüdür. Bu güdü, onu insanı doğada bulunan her şeyden elinden geldiğince yararlanmaya iter. Bu da herkesi ister istemez birbirine düşman olmasına yol açar. İnsanlar bu güvensiz durumdan kurtulup herkesin güvenliğini sağlayan bir durumu bulmaya çalışır. Sonunda devlet adı verilen kurum ortaya çıkar.

Hobbes'un bu görüşüne dayanarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) İnsan yaşamı daha çok işlevsel olana yöneliktir.
B) İnsanlar birbirlerine olan güvensizliklerini, ortak bir kurum olan devleti kurarak aşarlar.
C) İnsan, yaşamını ahlaki ilkelere göre düzenler.
D) Devletin olmadığı bir insanlık yaşamı düşünülemez.
E) İnsanlar yaşamlarını daha çok doğada bulunan şeylerle sürdürürler.

5. Descartes'a göre mutluluğa ulaşmanın üç aracı vardır. Bunlar: Doğruyu açık olarak bilmek, doğruyu iyice istemek, elimizde olmayan şeylerle ilgili bütün isteklerimizden vazgeçmek.

Descartes'a göre, aşağıda verilenlerden hangisi insanı mutluluğa götürmez?

- A) Mutluluğu kendi çabalarında araması
B) Gerçeğe ulaşma çabası içinde olması
C) İsteklerini, beklentinin üstündeki hedeflere yöneltmesi
D) İsteklerini kişisel koşullarına göre seçmesi
E) Doğrunun ne olduğunu tam olarak belirlemesi

6. Descartes'a göre, özleri bakımından birbirlerinden farklı üç varlık vardır. Tanrı, ruh ve madde. Tanrı sonsuz bir varlıktır. Ruh ile madde sonlu varlıklardır. Sonsuz varlık var olmak için kendinden başka varlığa ihtiyaç duymaz. Sonlu varlık ise var olmak için sonsuz varlığa ihtiyaç duyar. Sonlu varlıklar yani madde ve ruh birbirinden bağımsızdır. Ruh düşünür, madde yer kaplar.

Descartes bu düşüncesinde aşağıdakilerden hangisini savunmaktadır?

- A) Ruhun ve maddenin yapısı ve özellikleri birbirinden farklıdır.
B) Tanrı, ruh ve madde olarak üç çeşit varlık vardır.
C) Evrendeki varlıkların temel yapı taşı düşüncedir.
D) Ruh ve madde birbirine indirgenebilir.
E) Evrendeki varlıkların var olma sebebi maddenin hareketidir.

7. Descartes, evrene, Tanrı'ya ve matematiğe ait bilgilerin doğruluğundan şüphe duyup şüphesinin sınırına varınca, aradığı kesin bilgiye ulaşır. Bu, artık şüphe duyulamayacak kesin bir bilgidir. O şüphe duymakla şüphe duyulmayan "ben" in olduğunun bilgisini apaçık bilmekte olduğunu düşünür. Varlığından şüphe duymaz. Çünkü ona göre, düşünmek var olmaktır.

Buna göre, Descartes'in şüphesini aşağıdakilerden hangisi en iyi açıklar?

- A) Descartes, başka düşünürlerin doğru kabul ettiği her şeyden şüphe duymuştur.
- B) Şüpheyi evrenin varlığını kanıtlamak için kullanmıştır.
- C) Descartes, düşüncelerini mantıksal bir şekilde oluşturmuştur.
- D) Descartes, düşüncesinin sadece başlangıcında şüpheyi kullanmıştır.
- E) Descartes, şüpheyi doğru bilgiye ulaşmada bir araç olarak kullanmıştır.

8. Ütopya, insanların mutlu oldukları, ortak mülkiyetin olmadığı toplumları ya da gelecekte insanların başına gelebileceği düşünülen olumsuzlukların anlatıldığı devlet düşünceleridir. Bunların ortak noktası gerçekleşmeyecek tasarımlar olmalarıdır.

Buna göre, "ütopya" aşağıdakilerden hangisine yanıt vermek için yazılmıştır?

- A) Egemenliğin kullanılış biçimleri nelerdir?
- B) Sivil toplumun anlamı nedir?
- C) Birey-devlet ilişkisi nasıl olmalıdır?
- D) İktidarın kaynağı nedir?
- E) İdeal bir devlet düzeni var mıdır?

9. Şüphencilik, İlk Çağ'da Sofistlerin ve septiklerin şüpheyi amaç olarak kullanmaları sonucunda oluşmuş ve duyuların verdiği bilgilerin yanıltıcı olduğuna dayandırılmıştır. Descartes'in şüphenciligi ise yöntemsel bir şüphedir ve düşünceye dayanmaktadır. Descartes'ta şüphe bir amaç değil, doğru bilgiye ulaşmak için araçtır.

Bu bilgiye göre, aşağıdaki yargılardan hangisi şüphenin bir araç olarak kullanılmasına dayanmaktadır?

- A) Şüphe aracılığıyla kendisinden şüphe duyulmayan bilgilere ulaşılabilir.
- B) Duyular insanı yanılttığı için kesin yargılarda bulunmaktan kaçınılmalıdır.
- C) Bir şey ne doğrudur, ne de yanlıştır; bu yüzden hiçbir şey bilinemez.
- D) Rüzgar üşüyen için soğuk, üşümeyen için soğuk değilse, her şeye şüpheyle yaklaşılmalıdır.
- E) Doğru bilgiye ulaşma imkanı olmadığından, gerçek hiçbir şekilde bilinemez.

10. Spinoza'ya göre, "Tanrı bütün şeylerin nedenidir, bütün şeyler Ondandır. Tanrı vardır ve her şeydedir. Fakat bu bütünlük, matematik ve fiziğe dayanan bir yöntemle anlaşılır. Her şey birdir ve bir Tanrı'dır."

Bu bilgiye göre, Spinoza için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Tanrı'nın varlığını inkar etmektedir.
- B) Tanrı'nın bilgisine sadece sezgi ile ulaşılacağını savunmaktadır.
- C) Tanrı'nın varlığını kabul etmektedir.
- D) Tanrı'nın varlığının bilgisine ulaşamayacağını düşünmektedir.
- E) Birden çok Tanrı'nın varlığını ileri sürmektedir.

11. Bu ütopya, bilim ve teknolojinin insanlara vereceği zarardan bahsetmektedir. Bilim aracılığıyla uyuşturulmuş insanların yaratıldığı bir dünyanın varlığı söz konusudur. Toplumda aile kavramı bir tabu olarak görülmekte, tek eşlilik ayıp sayılmaktadır. Çocuk üretim merkezleri, uyku odaları gibi yapay alanlar mevcuttur. Toplum zeka düzeyi ve yetenekleri bakımından ihtiyaç olunan 4 ayrı sınıfın fabrikalarda üretildiği bir yapıya sahiptir. Birey hangi sınıfta olursa olsun kendini mutlu edecek şekilde programlanmıştır.

Açıklaması verilen bu ütopya aşağıdakilerden hangisidir?

- A) G. Orwell – Hayvan Çiftliği
- B) Farabi – El Medinetü'l Fazıla
- C) Campanella – Güneş Ülkesi
- D) Platon – Devlet
- E) Huxley – Cesur Yeni Dünya

12. Hobbes için bireyin ve toplumun özü kavga, güvensizlik ve kaostur. Ona göre insanların kavga etmesinin üç nedeni vardır. Rekabet, güvensizlik ve şan-şeref tutkusudur. Birinci kazanç için, ikincisi güven için üçüncüsü şöhret içindir. İnsanların doğuştan getirdiği eşitlik güvensizliğe ve savaşa yol açar. Devletin olmadığı durumlarda herkes herkesle savaş halindedir. İnsanları bu durumdan kurtaracak olan şey ise, bir sözleşme ile doğal durumdaki bütün haklarını bir egemene yani devlete devretmeleridir.

Bu parçaya göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşmak mümkündür?

- A) İnsanlar bireysel özgürlüklerinin artmasını istemektedirler.
- B) Devlet gücünü Tanrısal iradede almaktadır.
- C) Toplumsal sistemde ahlak kuralları egemen olmalıdır.
- D) İnsanlar toplumda barışı istedikleri için devleti kurmuşlardır.
- E) İdeal toplumsal düzen sadece bilgi sahibi insanlarla mümkündür.